

UČEŠĆE ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA U IZRADI POLITIKA

Rezime izveštaja o učešću radnih grupa CiviKos u procesu
javnih konsultacija sa Vladom Kosova 2017 - 2018

Objavio: CiviKos Platform

Priština, Avgust 2018

Ovo izdanje je pripremljeno uz podršku Ambasade Kraljevine Holandije na Kosovu. Sadržaj ovog izdanja je odgovornost CiviKosa i nikako se ne može smatrati stavom Ambasade Kraljevine Holandije na Kosovu.

UČEŠĆE ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA U IZRADI POLITIKA

Rezime izveštaja o učešću radnih grupa CiviKos u procesu
javnih konsultacija sa Vladom Kosova 2017 - 2018

Sadržaj

5	Uvod
9	Izveštaj monitorisanja procesa javnih konsultacija Paketa Nacrt Zakona Javne Uprave
17	Izveštaj Javnih Konsultacijao Nacrt Zakonu za izdavanje na Korišćenje i Razmeni Nepokretne Imovine Opštine
27	Izveštaj Javnih Konsultacija tri Administrativna Uputstva

Uvod

U okviru projekta finansirani od strane MATRA, CiviKos je uspostavio tri radne grupe, u saradnji sa Regionalnim Centrima u Mitrovici, Peći, Prizrenu, Gnjilanei i Uroševac, za monitorisanje sprovođenja Minimalnih Standarda za Proces Javnih Konsultacija na osnovu Uredbe (VRK) Br.05/2016 o minimalnim standardima za proces javnih konsultacija.

Odabrani su tri koordinatora radnih grupa, koji su u koordiniranju sa CiviKosom izabrali nacrt zakona i administrativna uputstva za monitorisanja.

Vladini dokumenti koji su izabrani za monitorisanje procesa javnih konsultacija su:

- Nacrt Zakona o Korišćenju i Razmeni Opštinske Nepokretne Imovine.
- Nacrt zakoni Paketa za Reformu Javne Uprave koji uključuju:
 - Nacrt Zakona o Organiziranju i Funkcioniranju Državne Uprave i Nezavisnih Agencija,
 - Nacrt Zakona o Javnim Funkcionerima i;
 - Nacrt Zakona o Platama.
- Nacrt Administrativno Uputstvo o Organiziranju i Funkcioniranju Kancelarija za Porez na Imovinu.
- Nacrt Administrativno Uputstvo o Metodologiji Procene i,
- Nacrt Administrativno Uputstvo o Žalbenim Postupcima.

Ovaj izveštaj sadrži tri dela i uključuje proces učešća organizacija civilnog društva u procesu izrade propisa za gore navedene zakone, kao i uspeha, izazove i poslove radnih grupa u ovom procesu.

Izveštaj je pripremljen od strane CiviKosa doprinosom Albulene Nrecaj, Afërdita Sylja-Shehui, Rine Kika, koordinatora triju radnih grupa.

**IZVEŠTAJ MONITORISANJA PROCESA JAVNIH
KONSULTACIJA ZA NACRT ZAKONE PAKETA ZA
REFORMU JAVNE UPRAVE**

Izveštaj monitorisanja procesa javnih konsultacija za Nacrt Zakone Paketa za Reformu Javne Uprave

Pripremljeno od Albulena Nrecaj - Koordinator Radne Grupe

Uvod

Sprovođenje minimalnih standarda za proces javnih konsultacija od strane Ministarstva Javne Uprave (MJU) i doprinos organizacija civilnog društva i javnosti su predmet tretmana ovog izveštaja, odnosno, proces javnih konsultacija okom paketa Nacrt zakona za reformu Javne Uprave Republike Kosova, koja se sastoji od tri (3) zakona:

- Nacrt Zakona o Organizaciji i Funkciji Državne Uprave i Nezavisnih Agencija,
- Nacrt zakona o Javnim Funkcionerima i;
- Nacrt Zakon o Platama.

Izveštaj uključuje javne konsultacije monitorisane kroz platformu javnih konsultacija i aktivnostima preduzetih u okviru angažovanja u obuci i podršci predstavnika nevladinih organizacija oko procesa javnih konsultacija.

Sprovođenje propisa o minimalnim standardima o procesu konsultacija

Zakonodavni Program za 2018.¹ godinu, odobren od strane Vlade Republike Kosova, predvideo je izradu Nacrt Zakona o Civilnim Službenicima i Nacrt Zakona o Javnoj Upravi, imenovanje kojih je kasnije promenjeno od strane radne grupe na osnovu zahteva Evropske Unije u Nacrt Zakonu o Javnim Zvaničnicima i Nacrt zakona o Organizaciji i Funkciji Državne Uprave i Nezavisnih Agencija.

Odluka o izradi Nacrt zakona o Platama je doneta na 35. sastanku Vlade Republike Kosova² i na osnovu Poslovnika Rada Vlade, ovaj Nacrt zakon automatski je stapa u Zakonodavni Program za 2018. godinu. Rok za objavljivanje nacrtu zakona na osnovu zakonodavnog programa je bio

¹ Zakonodavni Program 2018, pristupan na: <http://kryeministri-ks.net/ep-content/uploads/2018/07/PROGRAMI-LEGJISLATIV-PER-VITIN-2018.pdf>

² Odluka Br.05/35 Vlade Republike Kosova, pristupna na: http://kryeministri-ks.net/ep-content/uploads/2018/03/Vendimet_e_Mbledhjes_s%C3%AB_35_t%C3%AB_t%C3%AB_Qeveris%C3%AB_s%C3%AB_Republik%C3%ABs_s%C3%AB_Kosov%C3%ABs_2018...pdf

25 juni 2018 od strane MJU. Međutim, početak izrade ovih nacrt zakona je bila počela još 2017. godine, i prvi sastanci radne grupe tokom 2017. godine nisu predmet ovog izveštaja.

8. juna 2018., MJU na platformi za javne konsultacije objavljuje tri (3) Nacrt zakona kao i dokumenta za konsultacije o određenim Nacrt zakonima, uključujući informacije o glavnim problemima kojima se obraćaju kroz Nacrt Zakone, zvanična dokumenta koja ovlašćuju pripremu Nacrt Zakona, ciljevi koji se predviđaju da se postignu sa ovim Nacrt Zakonima, svrsi konsultacija, kao i informacije o načinu i roku predaje doprinosa od strane javnosti. Vredi se istaći da su dokumenti sa svim ovim informacijama objavljeni na svim javnim jezicima u Republici Kosova.

Konsultacija je bila otvorena za dvadeset (20) kalendarskih dana, od 8. juna do 28. juna 2018. godine. Takođe je i na platformi bilo na raspolaganju ime, prezime i email adrese odgovornog lica.

Podaci u nizu predstavljaju na način tabele, rezultate procesa javnih konsultacija na nivo vlade, na osnovu metodologije razvijene od strane Kosovske Fondacije za Civilno Društvo (KCSF), za monitorisanje procesa javnih konsultacija.

Pod-Kategorije	Postotak u bodovima	Total bodova
1 – Preduslovi za sveobuhvatno donošenje odluka	88.24%	15 boda
2 – Sprovođenje konsultacije	66.66%	10
3 – Povratna informacija	11.76%	2
Opšte u Totalu	55.10%	27

Javni sastanci pre objavljivanja Nacrt zakona na platformi za konsultacije

Informacije u nizu predstavljaju javne sastanke održane samo tokom 2018. godine. Kao što je gore napomenuto u ovom izveštaju, nisu uzeti u obzir sastanci sa javnošću, i sa NVO, tokom 2017. godine. Takođe, вреди napomenuti da sastav radne grupe nije imao nekog člana iz civilnog društva tokom izrade Nacrt Zakona.

Tokom aprila i juna, MJU je organizovao dva (2) javna sastanka (1 sastanak mesečno) sa zainteresovanim stranama, gde su kao učesnici bili i organizacije civilnog društva, kao što su GAP, GLPS, radi rasprava o Nacrt Zakonima. Nijedan sastanak nije organizovan samo sa NVO.

Sastanci radne grupe (CIVIKOS)

21. juna 2018., održan je sastanak radne grupe civilnog društva gde su predstavljeni sadržaji Nacrt Zakona, kao i gde se raspravljalo o budućim koracima. Takođe, ovaj sastanak je služio i za obuku NVO oko načina upisivanja (registracije) i kako koristiti platformu za javne konsultacije.

Glavni komentari učesnika oko Nacrt Zakona je bio fokusiran da, preko ovih zakona daje jednaki tretman svim javnim službenicima kao na lokalnom, tako i na centralnom nivo, pošto je do sada imalo velikog neslaganja oko pozicija i plata. Međutim, prisutne NVO nisu pokazale neko veliko interesovanje da zastupaju za neki deo koji bi trebalo da se adresira preko zakonskih izmena, ili dopuna Nacrt Zakona.

Tok procesa javnih konsultacija preko elektronske platforme

Ministarstvo Javne Uprave je 8. juna 2018., objavilo paket Nacrt Zakona o Reformi u Javnoj Upravi, odnosno (i) Nacrt zakon za Javne Službenike, (ii) Nacrt Zakona o Organizaciji i Funkciji Državne Uprave i Nezavisnih Agencija i, (iii) Nacrt Zakona o Platama. Pismene konsultacije su bile otvorene za period od dvadeset (20) kalendarskih dana ili petnaest (15) radnih dana, i to do 28. juna 2018. godine. Zajedno sa Nacrt Zakonima, objavljeni su i dokumenti za konsultacije za svaki Nacrt Zakon, na svih zvaničnim jezicima u Republici Kosova. Dokumenti za konsultacije su uključili kratki opis dokumenta, opis problema, cilja konsultacija, glavnih pitanja koje sadrži dokument, način i rok slanja komentara, odgovorno lice i njegova email adresa.

- a) Za Nacrt Zakona o Platama, tokom perioda konsultacija poslato je ukupno sedam (7) doprinosa/komentara.
- b) Za Nacrt Zakona o Organizaciji i Funkciji Državne Uprave i Nezavisnih Agencija poslato je ukupno šest (6) doprinosa/komentara
- c) Za Nacrt Zakon za Javne Službenike poslato je ukupno pet (5) doprinosa/komentara

Nacrt zakon	Datum/ Trajanje	Br. učesnika/doprinosioca	Građani, NVO i Civilno Društvo	Javne insti- tucije
Nacrt Zakona o Javnim Službenicima	15 radnih dana	5 doprinosioca	1 građana	4
Nacrt Zakona o Organizaciji i Funkciji Državne Uprave i Nezavisnih Agencija	15 radnih dana	6 doprinosioca	2 građana	4
Nacrt Zakon o Platama	15 radnih dana	7 doprinosioca	1 građana	6

*Tokom procesa konsultacija preko platforme nijedna NVO nije dala nikakav doprinos.

Javni sastanci nakon objavljivanja Nacrta Zakona na platformi za konsultacije

Dana 13. juna 2018., u saradnji sa MJU organizovali smo javnu konsultaciju sa građanima i NVO radi rasprava Nacrta Zakona, gde su među učesnicima bili prisutni i javni službenici iz opština regiona Uroševca. Učesnicima je dat na raspolaganju materijal sadržaja Nacrta Zakona u sažetoj verziji, i koji je uključio ciljeve i probleme koji se trebaju adresirati preko ovih zakona. Međutim, nakon javnog sastanka, nije bilo nekog *feedback* (povratnih informacija) od strane MJU, koji bi upoznali građane preko emaila o statusu komentara ili njihovih doprinosa, kao i opšti rezime sastanka.

Isti sastanci su organizovani i u Peći, Gnjilanu i Prištini, gde je organizovanje javnih sastanaka urađeno u saradnji sa NVO (Syri i Vizionit, INPO, PIPS).

Završni izveštaj o konsultacijama preko platforme za konsultacije

Prošlo je više od jednog i po meseca od zatvaranja roka za davanje doprinosa, i MJU, odnosno, odgovorno lice, nije još objavilo izveštaj o procesu javnih konsultacija, kao i Nacrta Zakone u konačnim verzijama. Na osnovu odgovornog lica, konačni izveštaj će biti objavljen nakon što se Nacrta Zakona predaju Uredu Premijera Kosova.³ Stoga, komentari i doprinosi dati tokom javnih sastanaka organizovani od strane MJU, kao i doprinosi preko platforme ne zna se da li su prihvaćeni ili odbijeni, odnosno, ne zna se konačni sadržaj Nacrta Zakona koji se očekuje da budu predati Uredu Premijera.

Nalazi i monitorisanje

Proces monitorisanja javnih konsultacija je izneo na videlo nekoliko aspekata koja se trebaju adresirati što se tiče dostizanja efekta i suštinskih sprovođenja propisa o javnim konsultacijama. Ocenjujem da je sprovođenje Uredbe o minimalnim standardima za proces javnih konsultacija od strane MJU urađen samo u "tehničkom" aspektu sa mehaničkim sprovođenjem obaveza koje proizlaze iz uredbe. Ovu tvrdnju osnivam na argumentima u nizu:

1. Javne Konsultacije preko Platforme za tri (3) Nacrta Zakona istovremeno, od strane iste institucije, i ne davanjem produženja roka za davanje doprinosa, minimiziranje mogućnosti za podržavanje suštinskih i efektivnih konsultacija.
2. Jedna osoba ne može biti odgovorna za tri (3) javne konsultacije, odnosno, (tri) Nacrta Zakona, pošto je skoro nemoguće, što se tiče dovoljnog vremena i kvaliteta angažovanja u smislu komunikacija sa javnošću i sprovođenja obaveza koje izlaze iz uredbe.
3. MJU, nije organizovao zasebne sastanke sa NVO radi rasprave o sadržaju Nacrta Zakona. Održani sastanci su bili sveobuhvatni, sa učešćem zvaničnika centralnog i lokalnog nivoa

³ Intervju opreko telefona sa g. Naser Shamolli, odgovornim za javne konsultacije, MJU

i predstavnika raznih institucija i međunarodnih organizacija.

4. Iako je od strane civilnog društva bio mali broj učesnika, pošto nema mnogo organizacija koje imaju stručnosti za određenu oblast

Budući koraci i preporuke za proces javnih konsultacija

Sa ciljem adresiranja problema i prepreka koje su navedene gore, preporučujem da:

1. se produži rok za javne konsultacije u slučajevima kada imamo PAKET Nacrt Zakona, koji zajednički regulišu određenu oblast.
2. samo bude jedan odgovorni službenik kao sam za konsultacije jednog Nacrt Zakona, da bi imao potrebne mogućnosti i komoditet za komunikacije sa javnošću i takođe efektivno sprovođenje obaveza koja izlaze iz uredbe
3. se organizuju javni sastanci sa NVO još u ranim fazama izrade Nacrt Zakona. Da budu informisani oko „ažuriranja“ Nacrt Zakona kao rezultat njihovih doprinosa.
4. NVO budu proaktivni u procesu donošenja odluka o javnim propisima.
5. organizuju više obuka za predstavnike civilnog društva što se tiče učešća u izradi propisa.

**IZVEŠTAJ JAVNIH KONSULTACIJA ZA NACRT
ZAKON O DAVANJU NA KORIŠĆENJE I RAZMENE
NEPOKRETNE OPŠTINSKE IMOVINE**

Izveštaj Javnih Konsultacija za Nacrt Zakon o Davanju na Korišćenje i Razmene Nepokretne Opštinske Imovine

Pripremljeno od: Rina Kika - Koordinator radne grupe

Uvod

Ovaj izveštaj predstavlja razvoj procesa javnih konsultacija na nivou vlade od strane Ministarstva Administracije Lokalne Samouprave (MALS), o Nacrt Zakonu o Davanju na Korišćenje i Razmene Nepokretne Opštinske Imovine. U nizu su navedeni rezultati na osnovu metodologije monitorisanja individualnih procesa konsultacija razvijenih od KCSF, kao i uži izveštaj kronološkog toka razvoja procesa javnih konsultacija. Vredi napomenuti da je procena procesa javnih konsultacija koji je predstavljen na tabeli, podrazumeva samo proces javnih konsultacija održanim kao drugi u nizu, i ne procesa javnih konsultacija održanih u novembru 2017. godine. Dok uži izveštaj uključuje oba procesa javnih konsultacija koji su razvijeni od strane MALS za isti Nacrt Zakon.

MONITORISANJE INDIVIDUALNIH PROCESA KONSULTACIJA

Tabela u nizu predstavlja odraz rezultata procesa javnih konsultacija na nivo vlade, na osnovu metodologije monitorisanja procesa javnih konsultacija razvijenih od strane KCSF. Za više informacija, pogledajte izveštaj na osnovu Metodologije.

Pod-Kategorije	Postotak bodova	Ukupno bodova
1 – Preduslovi za sveobuhvatno donošenje odluka	71%	12 boda
2 – Sprovođenje konsultacija	80%	12
3 – Povratne informacije	12%	2
Opšti Total	53%	26

PRVE JAVNE KONSULTACIJE

Sastanci Radne grupe MALS

Datuma 12. i 13. oktobra 2017., MALS je održao radionicu u Hotelu “Sharr” na Prevalcu radi završavanja Nacrt Zakona. U ovoj radionici, po prvi put je predstavljen predlog za uključivanje u jednom posebnom postupku za davanje na korišćenje opštinske imovine u neprofitne svrhe od

Zajednice Termokiss (NVO Rritu) i Fondacije "Lumbardhi" (Bistrica).

Članovi radne grupe iz MALS tražili su da se zahtev preda pismeno i da se isti pošalje radnoj grupi preko elektronske pošte, i zbog toga su ove dve organizacije 2. Novembra 2017. poslale jedan dokument od 15 stranica koji govori o problematici pristupu opštinskoj imovini od strane civilnog društva, i gde se predlažu preporuke za izmenu Nacrta Zakona uzimajući kao primer države kao što su Slovenija, Austrija, Holandija, Nemačka, Španjka i Velika Britanija. Između ostalog dat je i predlog da se 20% imovine svake opštine odredi za neprofitabilno korišćenje. Jedan drugi predlog je bio u suprotnosti sa promenom zakona koji je predviđao da se postupak uzimanja na korišćenje opštinskih imovina za period od 0 do 1. godine reguliše sa istim postupkom kao i za korišćenje imovine u roku od 1. do 15 godina. Trenutni zakon daje slobodu odlučivanja opštinama u davanju na korišćenje opštinske imovine do jedne (1) godine bez birokratske procedure prolaza kroz Opštinsku Skupštinu. Dok je u Nacrtu Zakona koji je poslat na prvom sastanku radne grupe, proces davanja na korišćenje do jedne (1) godine, bio uključen u istom procesu kao uzimanje na korišćenje do 15 godina. Tokom sastanaka radne grupe raspravljano je mnogo o pitanju regulisanja davanju na korišćenje do jedne (1) godine.

Prva Javna Konsultacija

Datuma 3. novembra 2017. godine objavljen je Nacrt Zakona za javnu konsultaciju na veb stranici konsultimet.rks-gov.net, i nastavio je da bude otvoren sve do 23. novembra 2017. U ovom procesu konsultacija dat je samo jedan komentar od Kancelarije Poverenika za jezike koji se je vezao za tačan prevod verzija na jezike određene zakonom.

24. novembra 2017. održan je jedan drugi sastanak radne grupe iz MALS, gde su pozvani i članovi civilnog društva. Na sastanku je potvrđeno da su preporuke primljene i da će se o njima odlučiti od strane radne grupe.

27. novembra 2017., predsednik radne grupe, g. Fatos Qerimi je intervjuisan od strane časopisa Kosovo 2.0 u vezi preporuka za izmenu zakona sa isticanjem da se ovo pitanje može regulisati sa dva različita načina:

- (1) Preko pregovora neprofitnog subjekta sa predsednikom opštine; i
- (2) Preko zahteva neprofitabilnog subjekta pri državnim institucijama.¹

U odsustvu jednog zvaničnog odgovora u vezi preporuka o izmeni zakona, 12. decembra 2017, Zajednica Termokiss je poslala još jedan dokument sa dodatnim preporukama predsedniku radne grupe MALS sa kojim je predstavila razloge zašto je regulisanje procesa na predstavljeni način od

¹Kosovo 2.0, *Da li je javna imovina samo za biznis*, 27. novembar 2017, <http://kosovotwopointzero.com/public-property-just-business/>.

predsednika neće adresirati problem. Ponovljeno je da je najbolji način regulisanja ovog procesa sa određivanjem jednog specijalnog konkurentnog procesa između neprofitabilnih subjekata, bez uzimanja kao glavni kriterijum najveću cenu.

13. decembra 2017., u vezi datih preporuka, objavljena je Zajednička Izjava o jednom Zakonu sa #MundësiPërKrejt (potpuno drugačija mogućnost), koja je potpisana od strane 53 organizacija.² Ova izjava je poslata i protokolisana u MALS i takođe je poslata i protokolisana u Uredu Premijera, zajedno sa jednim objašnjavajućim pismom procesa komuniciranja sa MALS i razvoja u vezi pitanja predloga izmene zakona. U okviru ove kampanje Zajednice Termokiss takođe je lansiran jedan video koji objašnjava probleme pristupu opštinskoj imovini od strane civilnog društva.³

Završni Izveštaj Prve Javne Konsultacije

22. decembra 2017. Na online platformi javnih konsultacija objavljen je Konačni Izveštaj javnih konsultacija. Na stranici 13, tačka 69 Završnog Izveštaja navodi se da se predlog o davanju imovina na korišćenje u neprofitne ciljeve delimično prihvata, i da će se ovo regulisati od strane Vlade preko podzakonskog akta. Što se tiče ovog dela, vredi napomenuti da se u Konačnom Izveštaju javnih konsultacija u sadržaju datih predloga od strane Zajednice Termokiss i Fondacije Lumbardhi primljeni i usklađeni sa dodatkom ostalih delova. Osim površnih promena sadržaja gore navedene tačke, na stranici 10, tačka 42 Konačnog Izveštaja MALS izjavljuje da prihvata sledeće preporuke:

“Da se reguliše mogućnost za NVO i **udruženja veterana**, da se uzme imovina opštine na korišćenje u neprofitabilne svrhe ili da se reguliše sa podzakonskim aktom od strane MALS”

Nedostatak prostorija za udruženja veterana nije nikad tretiran tokom javnih rasprava i nema nikakve javne informacije o bilo kakvom predlogu datom od strane civilnog društva.

Zajednica Termokiss je takođe predstavila predlog da se 20% opštinskih imovina odredi neprofitabilnom korišćenju. Izveštaj na stranici 8, tačka 27 određuje da se ovaj predlog ne prihvata sa obrazloženjem da; «Nije predviđen u koncept dokumentu odobrenom od strane Vlade».

Ovo obrazloženje za odbijanje je neozbiljno i nepotpuno. Ako se nacrt zakonom predviđaju samo pitanja koja su adresirana u koncept dokumentu, onda ne bi imalo uopšte smisla da se razvija jedan proces javnih konsultacija. Isto obrazloženje je dato kao odgovor na nekoliko datih predloga za izmene zakona.

Na osnovu Zakonodavnog Plana za 2017. godinu, Nacrt Zakoni trebali su biti poslati u Skupštini Kosova 31. decembra 2017. Ali je ovaj rok produžen do meseca aprila 2018., uglavnom zbog

² Termokiss, *Zajednička Izjava o jednom Zakonu #MundësiPërKrejt*, <https://bit.ly/2E6Zlo3>.

³ Termokiss, *Javna imovina, za javnost #MundësiPërKrejt*, (video) https://www.facebook.com/Termokiss/os/2054223591474529/?hc_ref=ARRCtsliPdAmg9dgUuBOxm9fAKJmfTC5IMh0xcb92iVVLj3lgiEmlrJLoKP8onToo8o.

toga što se MALS hteo da o Nacrt Zakonima konsultuje nove predsednike opština koji su izabrani u zadnjim lokalnim izborima krajem 2017. godine.⁴

Predlog da se proces davanja na korišćenje nepokretne imovine do jedne (1) godine ne uključi u istim postupcima davanja kao za one u trajanju od 2 do 15 godina je prihvaćen od strane MALS. U izveštaju je određeno da se davanje na korišćenje opštinske imovine u trajanju do jedne (1) godine reguliše sa podzakonskim aktom, i sa time napraviti razliku od postupka kroz koji treba da se prođe kada se opštinska imovina uzima na korišćenje do 15 godina.

DRUGA JAVNA KONSULTACIJA

Sastanci radne grupe MALS i radne grupe Civikosa

5. marta 2018., poslata je pozivnica za drugi sastanak među-ministarske radne grupe i zajedno sa njom poslat je i poslednji Nacrt Zakon. Iako je u Konačnom Izveštaju o javnim konsultacijama, objavljenom 22. decembra 2017. godine napomenuto da je prihvaćen predlog za regulisanje davanje na korišćenje nepokretne opštinske imovine, nacrt koji je poslat i Nacrt Zakon nije imao u sebi ovu odredbu.

Datuma 7. mart 2018., održan je sastanak među-ministarske radne grupe u zgradi Vlade, i koji je trajao oko jednog sata. Na ovom sastanku, još jednom je ponovljen zahtev o uključivanju u jednom procesu davanja nepokretne opštinske imovine za neprofitabilno korišćenje i razvijena je rasprava u vezi ove teme sa predstavnikom Asocijacije Opština koji se je snažno suprotstavio ovom predlogu sa obrazloženjem da bi to dozvolilo civilnom društvu da zloupotrebljava opštinsku imovinu.

14. marta 2018. i 27. marta 2018. Održani su sastanci radne grupe Civikosa gde se je raspravljalo o raznim pitanjima koja se mogu uključiti u nacrt zakonu. Predstavnici organizaciju su takođe podržani da daju doprinose na online platformi za javne konsultacije odmah nakon objavljivanje Nacrt Zakona za koje mogu da daju online komentare.

16. marta 2018. održan je sastanak radne grupe i predstavnika opština Kosova gde su osim ostalog, predstavnici Opština Prištine i Dragaša napomenuli da podržavaju predlog civilnog društva za izmenu zakona.

Javna Konsultacija

Na drugoj javnoj konsultaciji za ovaj nacrt zakon nije pozvan zvanični i otvoreni sastanak sa civilnom društvom. Datuma 19. april 2018., otvoren je proces konsultacija na online platformi za

⁴ Informacije sa sastanka datuma 18. januara 2018., sa Generalnim Sekretarom MALS, Gđe. Rozafa Ukimeraj.

javne konsultacije gde je objavljen Nacrt Zakon o Davanju na Korišćenje i Razmene Nepokretne Opštinske Imovine datuma 19. mart 2018.⁵ Na ovom nacrtu ponovo nije uključena nijedna odredba koja reguliše proces davanja na korišćenje opštinske imovine za neprofitabilne svrhe.

Online javna konsultacija ostala je otvorena do datuma 6. april 2018. Tokom ovog perioda dato je ukupno **61 doprinosa**, od kojih su **43 data od građana** iz civilnog društva i **18 organizacija** civilnog društva.⁶ Velika većina doprinosa je naglasila pitanje regulisanja jednog specijalnog postupka koji se referiše samo davanjem na korišćenje opštinske imovine za neprofitabilne svrhe.⁷

Većina doprinosa je došlo od strane civilnog društva kao rezultat kampanje povećanja svesnosti koja je sprovedena od strane Zajednice Termokiss kao i poziv koji je objavljen kroz socijalnu mrežu Facebook radi upisivanja na online platformi za javne konsultacije i da bi podržali predlog #MundësiPërKrejt.⁸ Kao rezultat ovog poziva mnoštvo individua i organizacije su se po prvi put upisali na ovu platformu i dali svoj prvi doprinos na online platformi za javne konsultacije.

27. aprila 2018., MALS je poslalo među-ministarskoj radnoj grupi verziju Nacrt Zakona nakon završetka javnih konsultacija gde se u članu 7, stavu 3 i 4 predviđa kao u nizu:

- Opštine mogu dati na korišćenje opštinsku nepokretnu imovinu civilnom društvu na određeni vremenski period sa ciljem ispunjavanja opšteg interesa.
- Sa podzakonskim aktom reguliše se i određuje postupak i načini za davanje na korišćenje opštinske imovine za neprofitabilne subjekte.”

DODATNE BELEŠKE

Treba se napomenuti da se tokom dve javne konsultacije Generalni Sekretar u MALS, Gđa. Rozafa Ukimeraj uvek je bila pristupačna preko emaila i uvek je bila spremna da se sastane sa nama kao sastavni deo civilnog društva i da sasluša naše predloge i preporuke. Sekretar iz MALS je dobar primer na koji smo naišli tokom procesa javnih konsultacija, kao državni zvaničnik koja razume važnost saradnje sa civilnim društvom ali i savažnošću i njenoj odgovornosti kao državni zvaničnik. Od decembra 2017. do aprila 2018. održano je oko četiri (4) sastanka sa Sekretarom i na svim ovim sastancima ona nas je uvek dobro primila, bila je otvorena za diskusije i dala je konkretne informacije o procesu.

⁵Javna Konsultacija, Republika Kosovo, Vlada – Ured Premijera, Kancelarija za Dobro Upravljanje, Nacrt Zakona o Davanju na Korišćenje i Razmene Nepokretne Opštinske Imovine, <http://konsultimef.rks-gov.net/viewConsult.php?ConsultationID=40328>.

⁶Ibid.

⁷Ibid.

⁸Termokiss, Javna imovina, za javnost #MundësiPërKrejt, (video & objašnjenje kako se komentariše na online platformi za javne konsultacije) https://www.facebook.com/Termokiss/videos/2054223591474529/?hc_ref=ARRCtsliPdAmg9dgUuBOxm9fAKJmFTC5IMh0xcb92iVVlJ3lgiEmlrJLoKP8onToo8o.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Na osnovu razvoja ovog procesa javnih konsultacija, smatram da je važno da se u budućnosti adresiraju i poboljšaju sledeća pitanja:

1. Ministarstva moraju povećati napore za pozive civilnog društva na javnim konsultacijama od trenutka izrade koncept dokumenta pa do pripreme zadnjeg Nacrta Zakona.
2. U izveštaju za konsultacije trebaju se uključiti predlozi citirani od strane civilnog društva i ne treba se promeniti njihov sadržaj. U slučaju da su više organizacija komentarisale o istim pitanjima, uključiti sva njihova imena.
3. U slučaju odbijanja predloga za izmenu Nacrta Zakona, treba se dati temeljiti razlog zašto se predlog odbija i službenici vlade se moraju obavestiti da su predlozi civilnog društva od centralne važnosti za proces izrade Nacrta Zakona, čak i ako dati predlozi nisu deo početnog koncept dokumenta Nacrta Zakona.

**IZVEŠTAJ JAVNIH KONSULTACIJA ZA TRI
ADMINISTRATIVNA UPUTSTVA**

Izveštaj Javnih Konsultacija za tri Administrativna Uputstva

Pripremljen od Aferdita Sylaj Shehu - Koordinator Radne Grupe

Ovaj izveštaj predstavlja razvoj procesa javnih konsultacija na nivou vlade od strane Ministarstva Finansija za Administrativna Uputstva u nizu:

- NACRT ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO O ORGANIZIRANJU I FUNKCIONIRANJU OPŠTINSKIH KANCELARIJA ZA POREZ NA IMOVINU
- NACRT ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO O METODOLOGIJI PROCENE
- NACRT ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO O ŽALBENOM POSTUPKU

16. aprila 2018. godine predstavnici Ministarstva Finansija tražili su od strane CiviKosa da odrede jednog predstavnika civilnog društva da bude član radne grupe za podzakonske akte koji potiču od Zakona o Porezu na Nepokretnu Imovinu. To kao jedan prvi korak koji civilno društvo ceni i koje je uključeno kao jedna od kategorija u metodologiji monitorisanja individualnih procesa konsultacija razvijenih od strane Kosovskog Fonda za Civilno Društvo, jedina kategorija koje je ispunjena od strane Ministarstva Finansija od početka procesa izrade i promene podzakonskih akata koji potiču od Zakona o Porezu na Nepokretnu Imovinu i koja su predviđeni kao u nizu:

- Nacrt A.U. o Žalbenim Postupcima;
- Nacrt A.U. o Kategorijama Vrednosti, Metoda i Modela Procenjivanja;
- Nacrt A.U. o Registru Poreza na Imovinu, Odgovornosti i Postupcima za Registraciju i Menadžiranje Informacija;
- Nacrt Propisa o Organizacionu Strukturu Odseka za Administraciju Poreza na Imovinu u Opštinama i Principi Poreske Uprave;
- Nacrt Propis o Odgovornostima, Postupaka Funkcioniranja i Načinu Kompenzacija Predsednika i Članova KMLVFPP;
- Nacrt A.U. o Odlaganju Roka za Plaćanje Obaveza;
- Nacrt A.U. o Opštinskim Uslugama koje se Obustavljaju za Sakupljanje Neplaćenih Poreskih Obaveza;
- Nacrt A.U. o Postupcima Komunikacija Između Javne Vlasti, Pravna Lica.

Od angažovanja u aprilu 2018. godine pa do vremena izveštavanja organizovana su tri (3) među-ministarska sastanka gde je raspravljano o tri (3) gore navedena A.U.

Prethodno smo 02.05.2018 obavešteni preko emaila da ce se raspravljati o šest (6) Administrativna Uputstva i dva (2) Nacrt propisa.

17. i 21. maja je poslata potvrda od strane Ministarstva Finansija za početak procesa javnih konsultacija.

22. maja je poslato obaveštenje o osnivanju među-ministarske radne grupe odlukom datuma 16.04.2018 od strane Generalnog Sekretara Ministarstva Finansija, gde su predstavnici CiviKosa bili pozvani za prvi sastanak radne grupe.

Prvi sastanak - oko Administrativno Uputstvo o Žalbenom Postupku, o Funkcioniranju Opštinskih Kancelarija za Porez na Imovinu, kao i o Metodologiji Procenjivanja

Sastanak radne grupe je održan 7. juna 2018. godine u kancelarijama Ministarstva Finansija. Sastanak je bio informativnog karaktera oko AU koji će biti izrađeni kao i upoznavanje sa članovima radne grupe i postupcima koji će slediti. Na sastanku je bio prisutan i Direktor Odseka za Porez na Imovinu, Službenik Ministarstva Lokalne Samouprave, Službenik Ministarstva Finansija kao i savetik Ministra Finansija za izradu ovih Administrativnih Uputstava.

Drugi sastanak – oko AU o žalbenim postupcima, o funkcioniranju opštinskih kancelarija za porez na imovinu, kao i o metodologiji procenjivanja - 31 juli 2018, Priština, Ministarstvo Finansija

Na drugom sastanku u nizu što se tiče poreza na imovinu na sastanku su bili osam (8) učesnika Agron Thaqi – Direktor Divizije za procenu nepokretnih imovina, Lumnije Hetemi – Pravni Referent, Dashurije Kuqi – Inspektor Poreza na Imovinu, Drini Çano - Projekat ProTax 2 savetnik u okviru Ministarstva Finansija za izradu ovih administrativnih uputstava, Flutura Hoxha – MLSU, Shemsedin Thaqi – Menadžer Kancelarije za Porez na Imovinu, Opština Priština, Bashkim Shaqiri – Katastarska Agencija Kosova.

Tokom sastanka raspravljano je o dva dokumenta:

Administrativno Uputstvo o Funkcioniranju Opštinskih Kancelarija Za Porez Na Imovinu

Predlozi predstavnika civilnog društva, podržani od CiviKos

- U Poglavlju II Član 3 dodati tačku 4: Službenici moraju imati određenu školsku spremu za poziciju, adekvatno obrazovanje a ne kandidat sa srednjom školom.

- U Poglavlju III Član 12 tačka 1.2 razjasniti podrška volonterskog poštovanja, (razjasniti ko se treba podržavati: građani, ostale zainteresovane strane, itd kao i koje su ove strane koje treba podržati)
- Član 14 treba se preformulisati: Službenici kancelarija za porez na imovinu u skladu sa zakonskim odredbama o sprečavanju konflikta interesa tokom sprovođenja javne funkcije.
- U Poglavlju IV Član 16 treba otkloniti suvišne reči i napisati: Stupanjem u snazi ovog administrativnog uputstva ukida se administrativno uputstvo Br. 10/2011.

Tokom diskusija u radnoj grupi predstavnici civilnog društva osim ostalog dali su doprinos i u drugom nacrt dokumentu AU za metodologiju procene u Članu 2 tačka 1.12 gde je predloženo da se:

- Naziv apartman promeni sa stanom zbog toga što se na Kosovu terminologija koja se koristi i razume bolje kao takva.
- Tačka 1.50 zgrada apartmana se zameniti sa stambena zgrada.
- Kod tačke 1.52 efektivno godište imovine se promeniti sa terminom starost imovine pošto se reč godište više koristi za ljude a ne za zgrade.

Bilo je debate oko toga da se možda sa ovim nacrtom pokušava uzeti autonomija opštinama, pošto se na jedan način centralizuje sami rad oko poreza na imovinu, posto će opštine izgubiti snagu u odnosu na centralni nivo.

Neki od prisutnih se nisu složili sa ovim zaključkom i napomenuli da opštine imaju ograničene kapacitete u ovom pravcu i da je podrška centralnog nivoa dobro došla uzimajući u obzir da opštine imaju nedostatak ljudskog kadra i finansijskih kapaciteta za angažovanje na terenu.

Treći sastanak - oko Administrativno Uputstvo o Žalbenom Postupku, o Funkcioniranju Opštinskih Kancelarija za Porez na Imovinu, kao i o Metodologiji Ocenjivanja

14. avgust 2018. godine, Priština, Ministarstvo Finansija

Sastanak je prvenstveno otvorio predsedavajući ovog sastanka gđin. Shkëlzen Morina – Direktor Odseka za Porez na Imovinu. Gđin. Morina je na početku zahvalio prisutne na njihovom učešću i istovremeno je zahvalio doprinos od strane civilnog društva posto je napomenuo da su komentari poslani preko elektronske poste. On je takođe napomenuo još jednom važnost da se ovi dokumenti pregledaju i da se daju potrebni komentari posebno u Nacrt Administrativnom Uputstvu za metodologiju procenjivanja. U Nacrt Administrativnom Uputstvu za Metodologiju Procenjivanja predviđa se da se istog dana ili najkasnije tokom nedelju dana pošalje na prethodno saslušanje kojem je potrebno petnaest (15) dana za razmatranje (na osnovu pravnog stručnjaka ako se

postupak ubrza možda i deset (10) dana su dovoljni) da bi se nakon toga nastavilo dalje sa slanjem na javnu saslušanje koji isto tako uzima petnaest (15) dana.

Dok je predstavnik Opštine Gjakovica predložio kao što je određeno tačkom 1.33. Parcela za elektranu, da se odobri i njegov predlog da se doda još jedna tačka koja opisuje Parcelu za Informativnu Tehnologiju ili opremu (posti je on napomenuo jedan slučaj u Opštini Gjakovica gde se izgleda gubi jedna sudska parnica sa IPKO samo zbog toga što neke stvari nisu specifične kako treba u prethodnom propisu, ali u nekim slučajevima i zakoni na snazi izlaze sa nedostacima).

Sastanak Radne Grupe Civilnog Društva

Odmah nakon prvog sastanka među-ministarske radne grupe organizovan je sastanak sa NVO koje su izrazile interesovanje da budu deo radne grupe koja daje doprinos u Administrativnim Uputstvima od Ministarstva Finansija podržanim od CiviKos

Bile su prisutne četiri organizacije, CBM, Shoqata e Bjeshkatarëve (Planinarsko Udruženje), Bridge Film Fest, kao i Gorani Association.

Tri Administrativna Uputstva su poslata grupi preko elektronske pošte jednu nedelju pred sastanak i koja su pregledana od strane grupe i koja su raspravljana na sastanku i date su preporuke za promene i dopune. NVO „Konsumatori“ je zbog nemogućnosti učešća svoje preporuke poslali preko emaila.

Preporuke od strane civilnog društva su direktno stavljene u Nacrt Administrativna Uputstva.

PROCENE

Predstavnici Ministarstva Finansija su veoma pozitivno ocenili doprinose date od strane civilnog društva, gde su ocenili profesionalizam i napore za sto bolje dokumente za sprovođenje.

Mora se napomenuti da su predstavnici civilnog društva učestvovali u sva tri (3) organizovana sastanka među-ministarske radne grupe. Drugi sastanak je bio više sadržajni gde se raspravljalo o promena i dopunama, kao i preporukama za poboljšanje tri (3) gore navedenih Administrativnih Uputstava.

Nakon završetka sastanaka predstavnika civilnog društva koji su bili deo radnih grupa preko koordinatora grupe su poslali komentare i na elektronski način.

Neki od problema/izazova koji su identifikovani tokom procesa javne diskusije

Proces je ocenjen kao spor gde je i bilo kritika da se sastanci nisu dobro organizovali, na način koji bi bio više produktivan. Preporuka je bila da se na sastanke ide redom kroz svaki član i ako ima preporuka da se one odmah daju na licu mesta, ali to nije uvek uzeto u obzir. Takođe je

predloženo od strane učesnika u radnim grupama da se dokumenti predstave kroz projektor da bi se predložene promene videle od svih prisutnih, a to u nekim slučajevima nije bilo moguće.

Na sastancima radnih grupa nisu uvek prisustvovala iste osobe, stvar koja je smetala u procesu, gde nije bilo kontinuiteta.

ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Na osnovu razvoja ovog procesa javnih konsultacija, smatram da je važno da se ubuduće uzmu u obzir i poboljšaju sledeća pitanja:

- Ministarstva uložiti više napora da se više radi na sadržaju i da se ovi sastanci ne organizuju samo radi ispunjavanja plana.
- Proces mora imati veći intenzitet rada, i da nema prekida, sa osiguravanjem da iste osobe učestvuju na ovim sastancima.
- Organizatori trebaju uzeti u obzir preporuke i predloge grupe za efektivniji rad grupe.
- Da se prvenstveno organizuje javni sastanak sa zainteresovanim stranama (pre izrade dokumenta).

CiviKos će nastaviti da prati proces javnih konsultacija za ova Administrativna Uputstva, sa osiguravanjem da se doprinosi civilnog društva odrazuju u svim dokumentima.

Podržan:

Kingdom of the Netherlands

Implementiran:

